

[Holger Andersen.]

mente, at det under et kommende storpolitisk Sammenstød kunde ventes, at Danmark vilde komme til at blive et politisk-strategisk Brændpunkt. Det mente det ærede Medlem ikke. Det ærede Medlem regnede med Muligheden for en stor Krig, det har han tydeligt og klart sagt. Jeg er ganske enig med det ærede Medlem i de Konsekvenser, han drager, idet han mener, at 1914's Gentagelse, saa vidt vi kan se i Øjeblikket, vilde blive et politisk, et socialt og et økonomisk Ragnarok, men han regner altsaa med det. Jeg tror ogsaa, at man, naar man har oplevet 1914, gør Ret i at regne med det. Men jeg forstaar ikke, at det ærede Medlem saa ikke mener, at vort Land i saa Tilfælde kan risikere at blive et strategisk Brændpunkt. Det var det netop blevet under Udviklingen i dette Aarhundrede — det ærede Medlem Hr. Holstein nævnte det med et enkelt Ord: Bjørkø-Traktaten. Hvis man læser Korrespondancen mellem Kejser Wilhelm og Czar Nikolai den Anden og alle de Dokumenter, der senere er blevet offentliggjort af det tyske Udenrigsministerium, vil man kunne se, hvor stor en Rolle netop Danmark spillede i de Samtaler, der blev ført mellem de to Monarker paa Bjørkø. Kejser Wilhelm aflagde Beretning Dagen efter i 1905 i sit Brev til Rigskansleren, Fyrst Bülow, og vi ved ogsaa, hvor stor en Rolle i 1914—15, ja endnu et Stykke ind i 1916, Overvejelserne fra engelsk Side om at bryde ind i Østersøen spillede. Det er jo en Kendsgerning, at Admiral Lord Fisher, som var Første Sølord, havde tilrettelagt en storstilet Plan om at bryde ind i Østersøen, en hel Armada vilde han have udrustet for at genoptage den Taktik, den Strategi, som var en saa stor Fare under Syvaarskrigen mod Frederik den Store af Preussen med Landsætning af russiske Tropper paa Pommerns Nordkyst. At disse Planer ikke kom til Udførelse, skyldtes ene og alene Begivenheder langt borte, det skyldtes den tyrkiske Offensiv i Kaukasus, der foruroligede Rusland saaledes, at det ved Nytaarsskiftet 1914—15 trængte paa for at opnaa den britiske Flaades Støtte, og under de fortsatte Overvejelser blev Dardanellerkspeditionen forceret frem imod Lord Fishers Ønske. Han var en decideret Tilhænger af paa det daværende Tidspunkt at bryde ind i Østersøen. Man kan saaledes sige, at det var en naadig Skæbne, hvis jeg maa bruge dette Udtryk, der i 1914—15 forhindrede Danmark i trods sin strategisk-politiske Beliggenhed at blive effektivt inddraget i et

Sammenstød. Senere, ja da maatte man opgave dette Forsøg, der blev paatænkt fra engelsk Side. Forholdene udviklede sig saaledes, at der ikke var Tropper nok og heller ikke Materiel nok til det, som der havde været det paa et tidligere Tidspunkt af Krigen.

Den højtærede Forsvarsminister svarede paa en Forespørgsel, der blev rettet fra det ærede Medlem Hr. Parkov vedrørende Ordningen af Kommandoforholdene i Marinen. Jeg synes ikke, det Svar, den højtærede Forsvarsminister gav i saa Henseende, var klart. Han erklærede, at han vilde ikke, absolut ikke, tiltræde en Ordning, — han brugte det Udtryk, saa vidt jeg erindrer —, hvorved Viceadmiralen fik direkte Referat til Ministeren. Det, vi fra vor Side har ønsket og er traadt saa bestemt i Skranken for, er, at der blev indført samme Ordning for Flaaden som for Hæren. (*Afbrydelse*: Der er der heller ikke direkte Referat). Nej, det er der heller ikke, saa vidt jeg ved, det sagde den tidligere Forsvarsminister, det ærede Medlem Hr. P. Munch ogsaa til mig. Men det, vi har understreget saa stærkt, er dette, at vi mener, at den, der i Fredstid er designeret til under Krigsforhold at skulle have den øverste Kommandomyndighed, maa virkelig ogsaa under Fredsforhold paa effektiv Maade faa betroet denne. Saafremt den militære Overledelse af Flaaden praktiseres efter det hidtil gældende System, vil det under optrækkende, truende Forhold, inden Sikringsstyrken indkaldes, kunne ske, at det overlades Direktøren for Marineministeriet at fordele Skibene til at bevogte Landsdelene, som *han* finder det formaalstjenligt, og udlægge Miner i Farvandene, hvor *han* finder det rigtigt, træffe eller foreslaa Ministeren at træffe de Forholdsregler, *han* finder Anledning til, for sluttelig, naar Krigen udbryder, at overdrage Viceadmiralen den militære Ledelse i en Situation, hvor han hidtil faktisk er blevet holdt udenfor denne Ledelse, som han nu ifølge Loven overtager. Derved faar han Ansvaret for Skibe, som han ikke har bygget, hvis Type han ikke har fastsat bemanded med Personel, hvis Indøvelse han ikke har haft nogen Indflydelse paa, ført af Chefer, til hvis Ud nævnelse han ikke har bidraget, men som han nu skal lede under en eventuel Situation, selv om Minerne nu viser sig at være fordelt paa en Maade, han ikke finder formaalstjenlig. Den Situation vil efter den nuværende Ordning kunne praktiseres, og det finder vi er uheldigt. Vi finder, at den samme Beføjelse, som tillægges Hærens